

کارنامه

بررسی مسایل و مشکلات انتخاب شغل در گروهی از دانشجویان دانشگاههای شهر اصفهان و ضرورت ارائه خدمات مشاوره شغلی از نظر آنها

دکتر عبدالله شفیق آبادی

دکتر کیومرث فرع بفش

عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی

چکیده

پژوهش حاضر به منظور بررسی میزان آگاهی دانشجویان از فرآیند انتخاب شغل و نیاز آنان به خدمات مشاوره ای در این راستا به عمل آمده است. یک نمونه ۲۰۰ نفری از دانشجویان انتخاب شدند و پرسشنامه ای که بدین منظور تعیین شده بود در اختیار آنان قرار گرفت. نتایج نشان میدهد که ۸۹٪ دانشجویان اظهار داشته اند که نیاز به مراکز یا کسانی را دارند که بتوانند آنها را در فرآیند شغل یابی آموزش دهد. همچنین ۷۱٪ انتخاب شغل را خارج از توان و اراده خود میدانند و ۷۵٪ از نوع اقداماتی که باید انجام دهند تا پس از فراغت از تحصیل به شغل مورد نظر خود دست یابند هیچ آگاهی ندارند. سایر یافته های این پژوهش نشان می دهد لازم است خدمات مشاوره شغلی بطور جدی در مراکز مشاوره دانشگاهها توسعه یابد تا مهارتها، روشها و تواناییهای دانشجو را در انتخاب شغل بالا ببرد به نحوی که او خودش در صدد شناسایی فرصتهای تازه شغلی برآید. در این مقاله گزارش نتایج یک تحقیق که به منظور بررسی مسایل و مشکلات دانشجویان در انتخاب شغل به عمل آمده است ارائه می گردد.

روحي او را ارضا کنند، عدم انتخاب شغل يا انتخاب شغل نامناسب مي تواند مانع اين رشد و تکامل روحي و در نتیجه بروز انواع آسیبهای روحي و روانی خواهد شد. شغل يك امر انتخابی است و تا حد زیادی تابع نحوه تصمیم گیری شخص است (الکساندريا ۲۰۰۳). هر انتخاب سه شرط لازم است: ۱- وجود مشاغل متعدد و گوناگون. ۲- داشتن آزادی و اختیار برای انتخاب. ۳- داشتن انگیزه

برخی تصور نی کنند دوره رشد انسان تا سنين ۲۰ الی ۲۵ سالگی است و عوامل گوناگون را در آن دخيل می دانند در حالیکه از نظر برخی این رشد تکامل در بعد روحي و روانی تا آخر عمر ادامه دارد و تداوم رشد مستلزم ارضای نیازهاست (شفیق آبادی ۱۳۸۱، اردیبیلی ۱۳۸۷). یکی از نیازهای اساسی رشد انسان بعد سنين تقریبا ۲۰ سالگی داشتن شغلی است که علاوه بر نیازهای مادی بتواند نیازهای

انتخاب شغل یکی از سرنوشت سازترین تصمیم گیریهای يك فرد در طول زندگی است که از طریق آن آینده، سبک زندگی و میزان سلامت روانی و مفید یا غير مفید بودن خود را رقم می زند. شغل در دوره بزرگسالی مهمترین و اساسی ترین عامل تأمین نیازهای مادی و روانی انسان است. هويت، استحکام شخصیت و سلامت روانی هر شخص بعد از ۲۵ سالگی بستگی به شغل او دارد.

(شفیع آبادی ۱۳۸۱). سوپر و دیگران رشد حرفه ای و بلوغ حرفه را برای این انتخاب ضروری و لازم میدانند (نیرافمن وهمکاران، ۲۰۰۱، شفیع آبادی ۱۳۸۱). به علاوه وقتی سخن از انتخاب و تصمیم گیری به عمل می آید مهارت تصمیم گیری و انتخاب، مهارت مهم و اساسی برای آن خواهد بود (وانگ، لیجان و، ویم وزی ۲۰۰۱). تصمیم گیری برای انتخاب شغل در دنیای امروز و برای نسل جوان یک امر بسیار پیچیده است که نیاز به مهارت دارد (امیتد وجودیت، د. ۱۹۹۳).

انتخاب شغل کار ساده ای نیست که یک دانشجو بتواند در یک زمان کوتاه و محدود و بلافاصله بعد از فراغت به عمل آورد. جستجوی شغل و کار یکی از مهارتهای اساسی و مهم زندگی در قرن ۲۰ و به طریق اولی قرن بیست و یکم است، زیرا شرایط عدم تعیین در دنیای متحول امروزی انتخاب و تصمیم گیری شغلی را آنچنان پیچیده کرده یک فرد با یادگیریهای معمول و روز مره و اخذ یک مدرک تحصیلی قادر به دستیابی شغل مناسب نیست، به عبارت دیگر دنیای اقتصادی امروز حالت ثابت و یکنواختی ندارند و قوانین معین و همیشگی بر آن حکم فرما نیست تا فرد بتواند بر اساس آنها تصمیم بگیرد. در چنین وضعی شخص جویای کار، نیازمند مهارتهای روحی و روانی و اجتماعی خاصی است که بتواند در این دنیای بی ثبات و شدیداً متغیر شغل و کار مورد نظر و متناسب با استعداد خود را جستجو کند و با آن سازگار گردد، یا بر حسب نیازها و پیشرفتهای تازه، شغل یا مشاغل جدیدی را ایجاد کند (ژوسی انیسمما ۱۹۹۸). آموزش این مهارتها نیاز به زمان دارد و باید متناسب با وضع رشد روانی - اجتماعی دانشجو باشد. به علاوه برخی صاحب نظران در مشاوره شغلی عقیده دارند انتخاب شغل یک فرآیند تحولی و رشدی است که یک شخص باید آن را طی کند چنانچه شخصی این مراحل را پشت سر نگذارد نمی تواند شغل مناسبی را برای خود انتخاب کند (سوزان، دی ویلاستین دیوید، ۱۹۹۴). گینز برگ (۱۹۵۱) یکی از این افراد است و اولین کسی است که تحولی بودن

انتخاب شغل را مطرح کرد او عقیده دارد مراحل انتخاب شغل عبارتند از: ۱- دوره رویایی از تولد تا ۱۱ سالگی. ۲- دوره آزمایش از ۱۱ تا ۱۷ که در آن فرد علائق، استعدادها و ویژگیهای فردی و ارزشهای خود را کشف می نماید. ۳- دوره واقعیت از ۱۷-۲۴ سالگی. در این دوره شخص با دنیای مشاغل ارتباط برقرار میکند، مشاغل مختلف را شناسایی کرده و علائق خود را محدود میکند. در این مرحله فرد به مشاغل نیمه وقت می پردازد تا تواناییهای خود را بسنجد، همچنین به واقعیت های دنیای کار و واقعیت انتخاب شغل پی می برد.

سوپر، میلر و فرم نیز هر یک مراحل وسیع تر و دقیق تری را در این باره بر می شمارند (کلیور ۲۰۰۱) که شرح و طرح دیدگاه آنان در این مقاله مقدر نمی باشد اما نکته بسیار مهمی که این نظریه ها بر آن تاکید دارند این است که طی کردن این مراحل رشد نیازمند شرایط و امکانات خاص خود میباشد. این شرایط و امکانات برنامه هایی هستند که باید توسط مراکز مشاوره ای در دانشگاه ارائه گردند. تنها مرکزی که در دانشگاه می تواند به لحاظ علمی فنی و تخصصی این فرآیند رشد را تسهیل نمایند مراکز مشاوره دانشجویی هستند، این مراکز باید در راستای خدمات پیشگیرانه و رشد دهنده جنبه های سلامت روانی دانشجو اقداماتی را در زمینه گسترش این مهارتها به عمل آورند. این خدمات مشاوره شغلی باید به تناسب شرایط و ویژگیهای خاص دانشجویان صورت گیرد.

باید دید دانشجویان از نظر رشد و تحول شغلی در چه مرحله ای هستند و از نظر روحی در چه مرحله ای بشر می برند؟ بر اثر پژوهش ادیمیت و همکاران در سال ۱۹۹۳ از طریق محاسبه با جوانان دانشجو و با استعداد بعمل آمد دریافتند آنان در انتخاب دارای ویژگیهایی همچون حساسیت بالا به نظر دیگران و کمالگرایی هستند.

کرد و همکارانش (۱۹۸۸) دریافتند بسیاری از افراد خلاق و با استعداد اهداف و هویت شغلی خود را بر روی چند زمینه محدود شغلی متمرکز

می سازند. لئونگ (۱۹۹۴) دریافت اکثر دانشجویان رفتار با استعداد مشاغلی را برای خود جستجو می کنند که از موقعیت اجتماعی بالا برخوردار باشد. از نظر سوپر دوره دانشجویی زمانی است که فرد باید در انتخاب شغل به واقعیت بیشتر توجه کند و از طریق گذراندن دوره های کار آموزی خویشتن را بیازماید. نفلکامپ و اسلیتزار (۱۹۹۷) مراحل تحولی دانشجویان را در زمینه های انتخاب شغل بررسی کردند.

✱ انتخاب شغل یکی از سرنوشت سازترین تصمیم گیریهای یک فرد در طول زندگی است که از طریق آن آینده، سبک زندگی و میزان سلامت روانی و مفید یا غیر مفید بودن خود را رقم می زند. شغل در دوره بزرگسالی مهمترین و اساسی ترین عامل تأمین نیازهای مادی و روانی انسان است. هویت، استحکام شخصیت و سلامت روانی هر شخص بعد از ۲۵ سالگی بستگی به شغل او دارد.

حرکت از یک مرحله به مرحله دیگر مستلزم درک دانشجو از روابط متغیرهای زیادی همچون هویت فردی، ارزشها و علائق در فرآیند تصمیم گیری شغلی است این مراحل به نظر آنان عبارت است از:

۱- مرحله دو گانه ای گرایسی: در این مرحله دانشجویان تصور میکنند که فقط امکان یک انتخاب رای آنان وجود دارد این الگوی فکری ساده و دو قطبی است، یعنی یا شغلی برای آنها وجود دارد یا ندارد. در این مرحله انتخاب شغل دانشجویان دارای جهت گیری خارجی هستند و عوامل خارج از خود را موثر در انتخاب شغل می دانند.

اصفهان بعمل آمد نشان دهنده آن است که دانشجویان ما نیز در مراحل مختلف رشد و تکامل حرفه ای قرار دارند پاسخهای آنان به پرسشنامه ای که در این زمینه تهیه شده است گویای این واقعیت است. هدف این پژوهش آن بوده است که مشخص سازد نگرش و عقیده دانشجویان در زمینه انتخاب شغل چگونه است، چه مشکلاتی را برای خود در انتخاب شغل قایلند و به نظر آنان چه اندازه مشاوره شغلی در دانشگاهها ضرورت دارد. نمونه مورد مطالعه دانشجویانی هستند که از یک نمایشگاه فرهنگی که در آن لوازم تحریر دانشجویی فروخته می شد انتخاب شده اند. ابتدا با هر

من به اهمیت کار و شغل برای خود در جامعه کاملاً آگاهم.	خیلی زیاد	زیاد	کم	خیلی کم
من همواره نگران آینده شغلی خود هستم.	۶۳	۸۵	۲۷	۲۵
نگرانی آینده شغلی برای من به قدری شدید است که آرامش را از من ربوده است.	۱۴۸	-	-	۵۲
نسبت به آینده شغلی خود نا امیدم.	-	-	۵۸	۱۱۵
نگرانی شغلی من انگیزه درس خواندن را از من گرفته است.	۱۰۵	-	۴۰	۵۵

- پردازش خود : توانایی تحلیل خود و یادگیری بیشتر درباره خود از تجارب مختلف.
- انعطاف پذیری در برداشتها و ادراکات.
- توانایی پذیرش مسوولیت.

۲- مرحله چند گانه گرایی : در این مرحله دانشجو در می یابد که امکانات بیشتری وجود دارد که در انتخاب شغل او وجود ندارد، اما با این حال هنوز قادر نیست عوامل مهم در تصمیم گیر شغلی و حرفه ای را شناسایی و جمع بندی کند.

جدول شماره ۲ - عوامل موثر در میزان موفقیت برای انتخاب

به نظر شما هریک از عوامل زیر تا چه میزان در موفقیت شما برای انتخاب شغل موثر است.

مورد	خیلی زیاد	زیاد	کم	خیلی کم
خانواده	۱۰۰	۳۷	۶۳	-
شرایط اقتصادی جامعه	۱۵۲	-	-	۴۸
کیفیت علمی دانشگاه محل تحصیل	۱۵۲	۴۸	-	-
برنامه های دولت	۱۵۵	-	۳۷	۴۸
نوع رشته تحصیلی شما	۱۳۷	۶۳	-	-
نوع دانشگاه شما	۸۹	۴۸	-	۶۳
محدودیت منطقه ای	-	۸۵	۵۲	۶۳
مهارت حرفه شما	۱۰۲	-	۹۸	-
رشته تحصیلی	۱۳۷	۶۳	-	-
مهارت شغلی یابی	۵۲	۴۹	۹۹	-
سعی و تلاش خود شما در جستجوی شغل	۱۰۰	۱۰۰	-	-

۳- نسبت گرایی : در این مرحله دانشجو از جهت گیری بیرونی به جهت گیری درونی رو می آورد و عقیده پیدا میکند که مهمترین عامل در تصمیم گیری شغلی و حرفه ای خودش می باشد و مسوولیت بیشتری را در انتخاب شغل پذیرا می باشد.

۴- تعهد همراه با نسبت گرایی : در این مرحله دانشجویان مسوولیت بالایی را برای تصمیم گیری فرآیند شغلی پذیرا می گردند. آنها در این مرحله ارزشها، اهداف، مقاصد و هویت خود را شکل می دهند. به نظر نفلکامب و اسلیتزا عوامل زیر در تغییر کیفی تحولات الگوی رشدی فوق موثرند :

- مرکز کنترل : یعنی نقطه نظر دانشجویان در باره عامل اصلی در انتخاب شغل، یعنی ابتدا دارای مرکز کنترل بیرونی هستند و سپس بدنبال مرکز کنترل درونی می روند.

- تحلیل توانایی پردازش و شناسایی متغیرهای موثر در تصمیم گیری های شغلی.

- ترکیب : توانایی جمع بندی و کسب یک ادراک کلی و دور نمای جامع از تصمیم گیری شغلی.

- ساختار زبانی : توانای استفاده از زبان بیانی و نوشتاری از فرآیند تصمیم گیری حرفه ای.

دانشجویی مصاحبه مختصری بعمل می آمد تا موافقت او برای پاسخ به پرسشنامه جلب گردد. بنابراین جامعه مورد مطالعه دانشجویان رشته های مختلف علوم انسانی، پایه و فنی هستند که از جامعه در دسترس انتخاب شده اند. ۱- میزان اهمیت و ضرورت شغل از دیدگاه انسان. ۲- عوامل تاثیر گذار در انتخاب شغل از نظر آنان. ۳- نوع فعالیتهای و کارهایی که در زمینه انتخاب شغل انجام داده اند. ۴- میزان ضرورت و اهمیت ارایه خدمات مشاوره شغلی توسط مراکز مشاوره در دانشگاهها.

- توانای پذیرش و ایفای نقش.
- توانای خطرپذیری برای خود (زونکر ۱۹۹۴)
با توجه به آنچه گفته شد به آسانی می توان نتیجه گرفت از نظر متخصصان مشاوره شغلی فراهم بودن مشاغل متعدد و گوناگون در جامعه شرط کافی برای انتخاب شغل نیست، بلکه رشد و تکامل روانی فرد و همچنین رسیدن به بلوغ حرفه ای از لوازم مهم این انتخاب است که در صورت نبود آن انتخاب درستی انجام نخواهد شد. دانشجویان در انتخاب شغل دارای مشکلات گوناگونی هستند. پژوهشی که بر روی ۲۰۰ نفر از دانشجویان

جدول شماره ۳ - میزان فعالیتهایی که دانشجویان در زمینه انتخاب شغل انجام داده اند

- هر یک از جملات زیر تا چه اندازه در شما مصداق دارد

خیلی زیاد	زیاد	کم	خیلی کم
۲۰	۴۸	۹۰	۴۲
۱۳	۳۷	۹۷	۵۲
-	-	۱۶۳	۳۷
۲۵	۲۲	۳۳	۱۰۰
۲۷	۲۲	۱۳۰	۲۱
۲۵	۲۲	۱۰۰	۵۵
-	-	۲۳	۱۷۷
-	۶۰	۲۷	۱۱۳
-	۵۰	۳۷	۱۱۳
-	۳۵	۱۱	۱۴۵
۹	۲۸	۱۳۱	۳۲
۱۰	۱۱	۱۱۸	۶۱
۱۴۳	۱۹	۳۸	-
۴	۳۸	۱۲۰	۴۸
۲۰	۲۸	۱۰۰	۵۲
۳۰	۵۰	۱۰۰	۲۰
۱۰	۳	۱۶۰	۲۷

من سعی می کنم در کار آزمونیها برای یادگیری حرفه ای شرکت کنم.

من برای جستجوی شغل سعی کرده ام مورد شناسایی و توجه افراد زیادی واقع شوم.

من به منظور جستجوی شغل همواره در سمینارها شرکت می کنم و با کار فرماها ارتباط دوستانه برقرار می کنم.

من راجع شرایط عمومی و کلی که یک فرد برای احراز یک شغل باید داشته باشد مطالعه کرده ام

من هدف های مشخصی برای انتخاب شغل در نظر دارم.

من راجع به ماهیت مشاغل مورد علاقه آینده خود مطالعه کرده ام.

من راجع به دورنمای آینده استخدامی در رشته خود مطالعه کرده ام.

من مجرای جستجوی کار را در جامعه خود می دانم.

من راجع به نحوه پیدا کردن کار تحقیق کرده ام.

من اقدامات زیادی برای شناسایی ماهیت مشاغل انجام داده ام.

من می دانم برای آنکه یک شخص شغل مناسبی را بدست آورد چه اقداماتی باید انجام دهد.

من از روشهای انتخاب شغل آگاهی کامل دارم .

من ملاکها و معیارهای مشخصی برای انتخاب شغل دارم.

من منابع کسب اطلاع درباره مشاغل را شناسایی کرده ام.

من می دانم که هنگام انتخاب شغل به چه اطلاعاتی نیاز دارم.

من تعداد زیادی از مشاغل را که مرتبط با رشته ام است ، شناسایی کرده ام.

من در مورد نحوه و کیفیت برقراری ارتباط با ادارات را مطالعه کرده ام.

داده های پژوهش :

داده های حاصل از اجرای پرسشنامه در جدول شماره (۱) آمده است .

هدف از سوالات فوق آن بود که مشخص شود دانشجویان ما در چه مرحله ای از رشد و تحول شغلی هستند و تا چه اندازه اشتغال ذهن آنان را به خود مشغول کرده است. داده های جدول نشان می دهد که اکثریت دانشجویان به سوال اول، دوم، سوم و پنجم پاسخ زیاد و خیلی زیاد داده اند. این نگرانی ها در دانشجویان طبیعی است و باید باشد، البته چنانچه اقدامی از طرف مراکز مشاوره در راستای کاهش این نگرانی صورت نگیرد ممکن است تبدیل به افسردگی گردد و انگیزه دانشجویان را در درس خواندن از او بگیرد همچنانکه در سؤال پنجم نشان می دهد نگرانی ۱۰۵ نفر از ۲۰۰ سبب کاهش انگیزه آنان از درس خواندن شده است. داده های جدول فوق بیانگر آن است که دانشجویان عوامل مختلفی را در موفقیت خود هنگام جستجوی شغل موثر می دانند، از داده ها

می توان چنین نتیجه گرفت که آنان به یک جمع بندی کلی راجع به تاثیر عوامل مختلف در انتخاب شغل رسیده اند. آنها هم بر عوامل خارج از خود و هم به عوامل مربوط به خود در انتخاب شغل معتقدند.

جدول شماره (۲) بیانگر نوع فعالیتهایی است که دانشجویان در راستای جستجوی شغل انجام داده اند نتایج این جدول نشان میدهد که میزان تلاش و کوششی که در این زمینه انجام داده اند چندان قابل توجه نیست برای آنکه به یک شاخص کلی از میزان فعالیت ها و نوع کارهایی که دانشجویان انجام داده اند تا بتوانند در مسیر رشد شغلی و حرفه ای گام بردارند این محاسبات را انجام داده ایم، ابتدا در صد پاسخ به هر یک از گزینه های سوالات فوق را محاسبه کرده ایم سپس در صد گزینه های خیلی زیاد و زیاد را با هم و گزینه های کم و خیلی کم را جداگانه با هم جمع کرده و پس از آن میانگین در صد های مربوط به گزینه های خیلی زیاد و زیاد را و همچنین خیلی کم و کم را

در همه سئولات محاسبه کرده ایم. نتایج نشان می دهد که بطور متوسط ۲۳/۴٪ دانشجویان فعالیتها و اقدامات فوق را در حد زیاد و خیلی زیاد انجام داده اند در حالیکه ۷۶/۶٪

✱ جستجوی شغل و کار یکی از مهارتهای اساسی و مهم زندگی در قرن بیستم و به طریق اولی قرن بیست و یکم است، زیرا شرایط عدم تعیین در دنیای متحول امروزی، انتخاب و تصمیم گیری شغلی را آنچنان پیچیده کرده که یک فرد با یادگیریهای معمول و روز مره و اخذ یک مدرک تحصیلی قادر به پیدا کردن شغل مناسب نیست، به عبارت دیگر دنیای اقتصادی امروز حالت ثابت و یکنواختی ندارد و قوانین معین و همیشگی بر آن حکم فرما نیست تا فرد بتواند بر اساس آنها تصمیم بگیرد.

جدول شماره ۴- میزان نیاز به خدمت مشاوره شغلی در دانشگاه

- برای آنکه در آینده بتوانید شغل مناسبی انتخاب کنید مشخص سازید در هر یک از زمینه های زیر تا چه اندازه به کمک یک مشاور شغلی نیاز دارد.

خیلی کم	کم	زیاد	خیلی زیاد	مطالعه پیرامون شغل‌های مرتبط با رشته تحصیلی خود .
۱۹	۳۰	۱۰۲	۴۹	
-	۴۱	-	۱۵۹	مطالعه راجع به مکانها و شرایطی که می توانم از رشته تحصیلی ام در آینده استفاده کنم.
۳۰	۵۰	۷۰	۵۰	مطالعه راجع به مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای که باید در رشته خود یاد بگیریم.
۱۲	۵۰	۷۲	۵۵	یادگیری حرف و مشاغل علمی قابل کاربرد.
۱۵	۴۰	۹۰	۵۵	مطالعه راجع به ویژگیها و توان فردی خود.
۳۷	۶۶	۴۷	۵۰	شناسایی علایق و آرمانهای خود.
-	۶۵	۴۶	۸۹	مطالعه راجع به وضعیت استخدام در شرایط کنونی
۱۰	۲۰	۸۰	۹۰	مطالعه راجع به نحوه استخدام بعد از فراغت از تحصیل
۳۰	۵۰	۱۰۵	۱۵	برقراری ارتباط با مراکز و موسساتی که ممکن است در انتخاب و استخدام آینده من موثر باشند.
۱	۲	۱۰۹	۸۸	طرح ریزی قدم به قدم در دوران تحصیل به منظور رسیدن به شغل مناسب
-	-	۱۴۸	۵۲	شناسایی نوع فعالیت اجتماعی که باید انجام دهم تا انتخاب شغل را برایم آسان سازد.
۷	۸	۱۳۰	۵۵	نحوه یادگیری مهارت‌های اجتماعی لازم برای انتخاب شغل .
-	۵۲	۵۹	۸۹	آموزش معرفی خود به نحوی که پذیرای من گردند.
۷	۳	۹۸	۸۲	آموزش نحوه شناسایی نکات قوت و ضعف خود .
۳	۶۰	۴۹	۸۸	آموزش استفاده از اوقات فراغت خود به نحوی که مرا در انجام این امر یاری سازند.
-	۴۶	۱۰۰	۵۴	آشنایی پیرامون عوامل موثر برای انتخاب شغل .
۱۰	۴۰	۹۴	۵۶	آشنایی با نحوه شرکت در دوره های آموزش شغلی و حرفه ای .
-	-	۱۴۳	۵۷	شناسایی راهها و روشهای کسب اطلاعات در باره مشاغل.
۲۰	۱۰	۹۰	۸۰	آگاهی از نحوه شناسایی راهها و روشهای کسب اطلاعات درباره مشاغل
۳۲	۵۰	۵۸	۶۰	آگاهی از فرصتها و امکاناتی که دولت برای اشتغال فراهم کرده است .
-	۸	۱۴۰	۵۲	آگاهی از منابع سازمانهای مختلف که تسهیلاتی برای انتخاب اشتغال فراهم کرده اند .
۹	۷۳	۶۲	۵۶	آگاهی از منابع و ابزار اطلاع رسانی .
-	۴۵	۱۰۲	۵۳	نحوه تنظیم شرح حال و معرفی نامه خود .
-	۴۷	۶۳	۹۰	نحوه تنظیم و نوشتن تقاضا نامه
-	۱۶	۳۱	۱۵۳	نحوه شرکت در مصاحبه استخدامی .
۷	۲۳	۱۲۰	۵۰	آگاهی از رفتارها و افکاری که در یافتن شغل موثرند.
-	۵	۱۰	۱۸۵	شناسایی صنایع و خدماتی که به رشته شما مربوط می شود.
۱۵	۸۵	۵۲	۴۸	توصیف معیارهای خود هنگام تصمیم گیری شغلی.
-	۶۰	۱۰۵	۳۷	توصیف نحوه تصمیم گیری خود برای انتخاب شغل.
-	۵۲	۸۷	۶۱	کسب خودشناسی مناسب برای انتخاب شغل.

می باشد . میانگین درصد پاسخها به این جدول و جدول شما ره ۳ با یکدیگر هماهنگ است.

بحث و نتیجه گیری

نتایج حاصل از پژوهش مذکور و دیدگاههای صاحب نظران مشاوره شغلی بخوبی روشن می سازد که وظایف و رسالت مراکز مشاوره در

اکثر سوالات فوق نشان دهنده آن است که از نظر دانشجویان برای انتخاب شغل مناسب و کسب مهارت در زمینه انتخاب شغل وجود مشاوره شغلی در دانشگاه امری ضروری و اساسی است.

میانگین درصد پاسخهای خیلی زیاد و زیاد به سوالات فوق ۰.۷۷٪ است در حالیکه میانگین درصد پاسخ به گزینه های کم و خیلی کم ۰.۳۳٪

دانشجویان فعالیتهای فوق را در حد کم و خیلی کم انجام داده اند. این نتایج بیانگر آن است که باید اقداماتی از سوی مراکز مشاوره دانشجویی به منظور تشویق دانشجویان برای انجام فعالیتهای مذکور به عمل آید.

جدول شماره (۴) بیانگر میزان دانشجویان به انواع خدمات مشاوره شغلی از سوی مراکز مشاوره در دانشگاهها است. فراوانی پاسخ به

WENDY PATTON^۱ & JAN LOKAN^۲ Perspectives on Donald Super's construct of Career Maturity Internet. Jnl. for Educational and Vocational Guidance ۱:۳۱-۴۸, ۲۰۰۱.

WANG, LI GUAN^۱ & WEI, MU ZHI Vocational guidance and career planning in China International Journal for the Advancement of Counseling ۲: ۲۷-۳۵ ۱۹۹۸ Kluwer Academic Publishers. Printed in the Nether Netherlands.

Zunker, Vernon ; career Counseling Applied Concepts of Life Planning ; California, Brooks/ Cole Publishing Company; ۱۹۹۴.

JUSSI ONNISMAA ; Career guidance training: Dealing with uncertainty* International journal for the advancement of Counseling ۲: ۱۷۵-۱۹۰, ۱۹۹۸ Kluwer Academic Publishers. Printed in the Netherlands.

ج) آموزش مهارت‌های شغل یابی : مراکز مشاوره ای در دانشگاهها می توانند انواع مهارت‌های لازم برای جستجوی شغل در جامعه را شناسایی کرده و آن را به دانشجو آموزش دهند، بعلاوه دانشجویان باید از روند های موجود انتخاب شغل در جامعه آگاهی یابند . برخی از مهارتهایی که لازم است دانشجویان در این زمینه یاد بگیرند عبارتند از : نحوه معرفی خود به صاحبان مشاغل، نحوه برقراری ارتباط با سازمانها و ادارات، نحوه نامه نگاری و درخواست شغل، نحوه شناسایی فرصتها و امکانات شغلی و.....
د) آموزش مهارت تصمیم گیری : یعنی اینکه شخص بتواند فرآیند تصمیم گیری را درک کند، اصول تصمیم گیری را برای یافتن شغل بکار ببندد. موانع تصمیم گیری صحیح را بشناسد، انواع تصمیم گیری را درک کند.

فهرست منابع

- شفیع آبادی عبدالله، راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه ای نظریه ها و مفاهیم انتخاب شغل، تهران، انتشارات رشد، ۱۳۸۱.
- اردبیلی یوسف، راهنمایی و مشاوره حرفه ای و روشهای کسب و کاربرد اطلاعات شغلی، تهران، موسسه نشر ویرایش، ۱۳۷۸.
- نیر ارفامن، ویلیام بندات، دایان سووکی نیک، برنامه آمادگی شغلی، ترجمه مرجان فرخی، تهران انتشارات رشد، ۱۳۸۱.
- Alex and ria, Career counseling for human development: An International perceptive the career development quarterly. Jun ۲۰۰۳. vol. ۵۱iss ۴;pg.۳۰۶
- Emmett ,Judith D., Minor, Carole w: CAREER DECISION -MAKING FACTORS IN GIFTED YOUNG ADULTS, CareerDevelopmentQuarterly, ۰۸۹۴۰۱۳Jun ۹۳Vol, Issu
- Susan D., Blustein ,David L, READINESS FOR CAREER CHOICES: PLANNING, EXPLORING, AND DECIDING, By: Phillips,., CareerDevelopmentQuarterly ۰۸۹۴۰۱۳Sep ۹۳Vol ۴۲ Issue ۱

دانشگاهها در زمینه مشاوره شغلی انجام دهند به شرح زیر است:

۱- فراهم کردن زمینه های مناسب به منظور افزایش درک دانشجویان از واقعیات مربوط به مشاغل در جامعه و موقعیت رشته تحصیلی آنان در رابطه با مشاغل موجود در جامعه .

۲- توسعه این دیدگاه و عقیده در دانشجویان که برای انتخاب شغل، مهارت و اطلاعات مناسب لازم است. دانشجویان باید در یابند انتخاب شغل یک پروژه است که باید در طول دوره تحصیل آن را طراحی و اجرا نمایند. ایجاد این دیدگاه در دانشجویان موجب تکاپو در آنان برای کسب مهارت‌های جستجوی شغل و شغل آفرینی می شود .

۳- از وظایف مراکز مشاوره در دانشگاهها آن است که دانشجویان را با انواع فعالیتها و کارهایی که لازم است در قالب پروژه شغلی یابی انجام دهند آشنا سازد .

این فعالیتها بسیار گسترده وسیع است . بخشی از آن شامل کارهایی است که در جدول شماره ۳ و ۴ این مقاله آمده است .

۴- بطور خلاصه می توان انواع کارهایی را که در مراکز مشاوره تحت عنوان مشاوره شغلی ارائه می شود به شرح زیر تقسیم کرد:

الف) کمک به دانشجویان در زمینه خود شناسی شغلی و کسب خود پنداری حرفه ای : در این قسمت در قالب کلاسهای آموزشی یا جلسات مشاوره گروهی با استفاده از ابزار گوناگون روانشناسی به دانشجو کمک می گردد تا رغبتها، علایق، انتظارات و اهداف شغلی خود را کشف نماید و آنها را سازماندهی کند. این عمل جریانی است که باید پیوسته در طول دوره دانشجویی انجام شود تا او در زمینه خود پنداری حرفه ای به تبلور برسد.

ب) شناخت مشاغل و فرصتهای شغلی و نحوه شغل و نحوه شغل آفرینی : در این قسمت به دانشجو کمک می گردد تا خلاقانه موقعیت های جدید ببیند.